

ΑΠΟΦΑΣΗ 11 / Π / 1998

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ.Γ. Εμπορίου) την 10η Σεπτεμβρίου 1998, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30 π.μ. με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος.

Μέλη: Βλάσιος Ασημακόπουλος,

Μιχαήλ Φράγκος, κωλυόμενου του τακτικού Νικολάου Παραθύρα,

Κωνσταντίνος Ηλιόπουλος,

Λεωνίδα Νικολούζος,

Παναγιώτης Μαντζουράνης, κωλυόμενου του τακτικού Χαρίλαου Χάρακα,

Μελίνα Μουζουράκη,

Ηλίας Σουφλερός, κωλυόμενου του τακτικού Δημητρίου Τζουγανάτου,

Ιωάννης Κατσουλάκος.

Γραμματέας: Αλεξάνδρα - Μαρία Ταραμπίκου.

Θέμα της συνεδρίασεως ήταν ο **προληπτικός έλεγχος της συγκέντρωσης των επιχειρήσεων ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. και ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.**, σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν. 703/77, όπως ισχύει.

Στη συνεδρίαση παρέστη η κλητευθείσα εταιρία ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΕ δια της πληρεξουσίας της δικηγόρου Καλλιόπης Σκουλαρίκη και μετά του Αναπληρωτή Γενικού της Διευθυντή, Λεωνίδα Θεόκλητου.

Στην αρχή της συζητήσεως το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια της Γραμματείας, κα Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Υπηρεσίας και πρότεινε την μη απαγόρευση της εξεταζόμενης συγκέντρωσης δεδομένου ότι δεν αναμένεται να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις επιμέρους σχετικές αγορές που αυτή αφορά. Στη συνέχεια το λόγο έλαβε η ανωτέρω πληρεξούσια δικηγόρος, η οποία συντάχθηκε με την εισήγηση της Γραμματείας, ανέπτυξε τις απόψεις της παριστάμενης εταιρείας, απάντησε σε ερωτήσεις που της υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησε την έγκριση της υπό κρίση συγκέντρωσης.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε διάσκεψη αυθημερόν στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ.Γ. Εμπορίου), κατά την οποία, αφού έλαβε υπ' όψη της τα στοιχεία του φακέλου, την εισήγηση της Γραμματείας και τις απόψεις που διετύπωσε, εγγράφως και προφορικώς, η ανωτέρω εταιρία δια της δικηγόρου της, κατά την συζήτηση της υποθέσεως,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

I. Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. (εφεξής ΑΤΕ) προκήρυξε δημόσιο πλειοδοτικό διαγωνισμό για την πώληση, μέσω του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών, του 51% των κοινών, μετά ψήφου, μετοχών και του 20,1% των προνομιούχων, χωρίς ψήφο, μετοχών που κατείχε της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. (εφεξής ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ).

Στον διαγωνισμό αυτό πλειοδότησε η ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (εφεξής ΕΓΝΑΤΙΑ) η οποία ούτω, μετά την αποδοχή της προσφοράς της από την πωλήτρια Τράπεζα, θα αποκτήσει τα ως άνω μερίδια, που αντιπροσωπεύουν 4.923.600 και 235.708 μετοχές αντιστοίχως. Η μεταβίβαση τούτων θα γίνει με χρηματιστηριακή πράξη μετά την έκδοση των σχετικών αποφάσεων της Επιτροπής Ανταγωνισμού και της ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ και ενδέχεται να επακολουθήσει συγχώνευση των δύο Τραπεζών.

Και οι δύο ως άνω Τράπεζες (ΕΓΝΑΤΙΑ και ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ) δραστηριοποιούνται στον κλάδο των τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών εν γένει, η δε εξαγοράζουσα δραστηριοποιείται προσθέτως, μέσω θυγατρικών εταιριών στην αγορά αμοιβαίων κεφαλαίων (ΕΓΝΑΤΙΑ ΑΕΔΑΚ) και στην αγορά των χρηματιστηριακών υπηρεσιών (ΕΓΝΑΤΙΑ ΑΧΕ), το δε σύνολο των στοιχείων του ενεργητικού τους, όπως αυτό προκύπτει από τον δημοσιευμένο ισολογισμό τους, της τελευταίας κλεισμένης χρήσεως ανέρχεται σε 128,7 και 165,9 δις δραχμές, αντιστοίχως.

II. Στον κλάδο των τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών εν γένει διακρίνονται πολλές ξεχωριστές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών όπως η λιανική τραπεζική (retail banking), η παροχή υπηρεσιών σε ιδιώτες (private banking), η παροχή καινοτομικού κεφαλαίου (venture capital), η παροχή επενδυτικών πιστώσεων και υπηρεσιών (investment banking), η παροχή τραπεζικών υπηρεσιών σε μεγάλες επιχειρήσεις (corporate banking) κλπ. (Απόφαση Ε.Α. 41/1996). Η διάκριση αυτή ακολουθείται από την Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σειρά αποφάσεων της βάσει του Κανονισμού (ΕΟΚ) 4064/89 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων (βλ. αποφάσεις IV/M 391, IV/M 213, IV/M 319 κ.α.).

Στην υπό κρίση συγκέντρωση δεν είναι σκόπιμη η εξέταση του ζητήματος, εάν οι ειδικότερες αγορές προϊόντων και υπηρεσιών του τραπεζικού τομέα αποτελούν και ξεχωριστές σχετικές αγορές, δεδομένου ότι, όπως αναλύεται παρακάτω, λόγω των πολύ μικρών μεριδίων που κατέχουν οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις στον ελληνικό τραπεζικό κλάδο γενικότερα, σε καμία περίπτωση δεν τεκμηριώνεται δεσπόζουσα θέση ή ενίσχυση της θέσης αυτής [βλ. Αποφάσεις Ε.Α. αριθ. 41/1996, 97/1997 και 112/1998].

III. Η σκοπούμενη εξαγορά αποτελεί οριζόντια συγκέντρωση επιχειρήσεων, κατά την έννοια του άρθρου 4β παρ. 1 του ν. 703/77, όπως ισχύει, αφού με αυτήν η ΕΓΝΑΤΙΑ θα αποκτήσει τον αποκλειστικό έλεγχο της ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ. Η εν λόγω δε συγκέντρωση υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση, όπως και εμπροθέσμως πραγματοποιήθηκε, αφού καλύπτονται οι προϋποθέσεις που ορίζουν οι διατάξεις των άρθρων 4β παρ. 1 στοιχ. β και 4στ παρ. 4 στοιχ. α του ως άνω νόμου ως προς το ύψος του 1/10 του προαναφερθέντος ενεργητικού τους, όπως αυτό προσδιορίζεται στην δεύτερη, το οποίο υπερβαίνει κατά πολύ τα από την πρώτη οριζόμενα ελάχιστα όρια των 50.000.000 και 5.000.000 ECU, αντιστοίχως.

IV. Εξ άλλου από τα προαναφερθέντα αποδεικτικά στοιχεία, προέκυψαν και τα εξής:

Στην Ελληνική Επικράτεια, στην οποία αποκλειστικώς παρέχουν τις υπηρεσίες τους και τα προϊόντα τους τόσο η ΕΓΝΑΤΙΑ όσο και η ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΑΛΛΑΔΟΣ, δραστηριοποιούνται, με βάση στοιχεία της 31.12.1997, 22 ελληνικές και 22 αλλοδαπές τράπεζες, 7 συνεταιριστικές τράπεζες και 2 ειδικοί πιστωτικοί οργανισμοί (Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, Ταμείο

Παρακαταθηκών και Δανείων) και επικρατεί οξύς ανταγωνισμός, ο οποίος μελλοντικώς θα ενταθεί μετά την είσοδο της χώρας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση και την υιοθέτηση του «Ευρώ».

Λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών (ήτοι καταθέσεις, χορηγήσεις, σύνολο ενεργητικού) που υποδηλώνουν τη σχετική θέση μίας τράπεζας στον χρηματοπιστωτικό κλάδο, και σύμφωνα με στοιχεία της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών για το 1997, η μεν ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ μερίδιο 0,5% και την 14η θέση βάσει συνόλου καταθέσεων, μερίδιο 0,5% και την 18η περίπου θέση βάσει συνόλου χορηγήσεων και μερίδιο 0,5% και την 15η θέση βάσει ύψους στοιχείων ενεργητικού, η δε ΕΓΝΑΤΙΑ μερίδια 0,4%, 0,7% και 0,4% και την 16η, 15η και 18η θέση αντιστοίχως. Μετά την συγκέντρωση τα μερίδιά τους θα ανέλθουν σε 0,9%, 1,2% και 0,9% αντιστοίχως και θα κατέχουν την 12η περίπου θέση όσον αφορά τις καταθέσεις και την 13η όσον αφορά τις χορηγήσεις και το σύνολο ενεργητικού των ελληνικών τραπεζών του κλάδου.

Στις λοιπές σχετικές αγορές των αμοιβαίων κεφαλαίων και των χρηματιστηριακών υπηρεσιών δεν θα επέλθει μεταβολή, γιατί όπως προαναφέρθηκε, σ' αυτές μετέχει, μέσω θυγατρικών εταιριών, μόνο η ΕΓΝΑΤΙΑ.

V. Από τα δεδομένα αυτά σαφώς συνάγεται ότι η κρινόμενη συγκέντρωση δεν θα έχει επίδραση στον ανταγωνισμό στις επιμέρους σχετικές αγορές υπηρεσιών, τον οποίο δεν θα περιορίσει ούτε στην εθνική αγορά, ούτε σε σημαντικό τμήμα αυτής, ούτε υπάρχει κίνδυνος δημιουργίας ή ενισχύσεως δεσπόζουσας θέσεως.

Επομένως δεν υπάρχει περίπτωση, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 4γ παρ. 1 του ν. 703/77, όπως ισχύει, για να απαγορευθεί η εν λόγω συγκέντρωση.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αποφαίνεται ότι δεν συντρέχει νόμιμος λόγος για να απαγορευθεί η υπό κρίση συγκέντρωση των εταιριών ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. και ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε..

Η παρούσα απόφαση εκδόθηκε την 15η Σεπτεμβρίου 1998.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος

Ο Συντάκτης της απόφασης

Σταύρος Αργυρόπουλος

Μιχαήλ Φράγκος

Η Γραμματέας

Αλεξάνδρα-Μαρία Ταραμπίκου